

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
GRETA MIFSUD**

Seduta tat-13 ta' Lulju, 2011

Talba Numru. 808/2006

Maurice Sammut

Vs

***Matthew Bajada
ezercitanti fil-kummerc
taht l-isem YP Yard***

It-Tribunal,

Ra l-Avviz tal-attur fejn ippremetta illi kien xtara magna tal-bahar 4.3 Mercury Power 205 minghand il-konvenut, bil-patt li hija gdida.

Meta l-attur mar biex juza' dina l-magna rrizulta li kellha diversi difetti u mankanzi u ma kinietx tajba ghall-uzu li nxtrat.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-attur talab lil dan it-Tribunal sabiex jikkundanna lill-konvenut ihallas danni ta' elf tlett mija hamsa u tlettin lira Maltin (Lm1,335) illum ekwivalenti ghal tlett t'elef, mija u disgha Ewro u wiehed u sebghin centezmu (€3,109.71), rapprezentanti spejjes li l-attur nefaq fuq din il-magna li ma kienitx tajba.

Bl-ispejjez.

Ra r-risposta tal-konvenut li eccepixxa illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez u dana stante illi:-

1. mhuwiex minnu li l-attur xtara magna tal-bahar gdida minghand il-konvenut, izda xtara biss partijiet tal-magna Mercruiser 205HP u cioe' *long block, oil pump u gasket set*.
2. Minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-partijiet li nbieghu lill-attur kienu minghajr ebda difett, mankamenti u nuqqasijiet.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Ra x-xhieda ta' Martin Cassano, li kien gie inkarigat mill-attur sabiex jara xi hsara kien hemm fuq il-magna li kien akkwista minghand il-konvenut. Irrizulta li kienet daret il-bronzina fuq il-*crank shaft* u b'din il-hsara l-magna ma tahdimx. Ma kienx jaf kif grat dina l-hsara.

Zied ighid li l-konvenut kien qal lill-attur biex imur ghandu. Gimgha wara Itaqghu kollha u dan sabiex itih magna gdida, peress li kienet ser tassalu konsenja gdida. Izda qatt ma waslet dina l-magna.

Ra x-xhieda ta' Joseph Sammut, hu l-attur li kien irrakkomanda lill-huh sabiex jixtri magna gdida minghand il-konvenut.

Kien ghalhekk li huh kien xtara dina l-magna u sostitwiwha ghal-magna antika. Il-konvenut kien zamm hamsa u sittin Lira Maltin (Lm65) u cioe' ekwivalenti ghal

Kopja Informali ta' Sentenza

mija u wiehed u hamsin Euro u wiehed u erbghin centezmu (€151.41).

L-attur kien mar mal-mekkanik tieghu sabiex jippruvaw dina l-magna u mill-ewwel kellha l-hsara.

Il-konvenut kien prezenti meta kienu qalghu l-magna u kien ipprometta lill-attur, li malli jkollu stock, kien ser jaghtih magna gdida.

Ra x-xhieda ta' Emanuel Schembri, l-mekkanik tal-attur li kien ilu *marine mechanic* ghal tlettin sena. Ighid li l-attur kellu "*cracked piston*" fil-magna tieghu u l-attur kien qallu li kellu l-opportunita' li jixtri magna gdida ghal prezz ta' elf u mitt lira Maltin (Lm1,100) u cioe' ekwivalenti ghal elfejn, hames mija u tnejn u sittin Euro u wiehed u tlettin centezmu (€2,562.31).

Jispjega kif il-konvenut kien biddel jew immodifika l-pompa taz-zejt tal-magna sabiex hu seta' jinstalla il-magna, kif ukoll kien identifika minn fejn kien jinzel iz-zejt u dan peress li l-pompa li kellu ma kienitx tiffija mal-magna tal-attur.

Wara li meta qalghu l-magna, indunaw li kien hemm "*water leak*" izda din isewwiet ukoll. Kien waqt li kien imsiefer fuq xoghol, li kien ikkomunika mieghu l-attur u akkuzah li kien xehet xi haga fil-magna. Meta gie lura, kien sab li l-magna kienet inqalghat minn mekkanik iehor u l-"*coating*" li kien hemm gewwa l-magna kienet qed titqaxxar.

Jikkonferma li l-magna kienet tidher gdida ghaliex il-*pistons* kienu godda, izda mbaghad irrizulta li l-magna kienet wahda *reconditioned*, fis-sens li l-*pistons* kienu "*undersized*" u l-"*crackshaft*" kien "*undersize*."

Ra x-xhieda ta' Carmel Sammut, hu l-attur, li huwa *coring engineer* u kien mar biex jigbor il-magna tal-bahar ta' huh, V6 4.3 Mercruiser. Kien induna li dina l-magna ma kellhiex pompa taz-zejt u "*crank case*."

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-konvenut kien spjegalhu li dawn jigu hekk minhabba l-pakkettar u kien issupplixxa il-pompa u l-*crank case*, kif ukoll kien tahom zejt tal-magna u l-*filters*.

Meta nqalghet il-hsara, rrizulta li dina l-magna kienet '*rebuilt*' ghax meta nqalghet il-hsara fil-*crank*, sabu li l-bronzini kienu "*oversized*" u mhux dawk "*standard*."

Ra x-xhieda tal-attur li jispjega li kien xtara magna minghand il-konvenut ghad-dghajsa tieghu V6 cruiser. Kien xtara il-magna ghal prezz ta' elf u erbgha mitt Lira Maltin (Lm1,400) u cioe' ekwivalenti ghal tlett t'elef, mitejn u wiehed u sittin Ewro u tnax-il centezmu (€3,261.12) u l-konvenut kien qallu li kienet gdida. Kien insista li ried il-magna gdida u mhux *reconditioned*.

Kienu ftehm u li jaghti lill-konvenut il-magna li kellu u jhallas disa' mija u tlettin lira Maltin (Lm930) u cioe' ekwivalenti ghal elfejn, mija u sitta u sittin Ewro tnejn u tletin centezmu (€2,166.32) u kien xtara xi zejt u b'hekk hallas xi elf lira Maltin (Lm1000) u cioe' ekwivalenti ghal mitejn, tlett mija u disgha u ghoxrin Ewro u sebgha u tletin centezmu (€2,329.37). Meta xtara ma kienx hemm kuntratt.

Li kien xtara kienet "*half engine*," cioe' "*long block*" *gasket set* u poma taz-zejt. Imbaghad, in kontradizzjoni, jghid ukoll li ma kienx xtara "*long block*" li xtara kienet magna bil-*pistons*, *crank* u *cylinder head*.

Ighid ukoll li kien xtara *risers* u *manifolds* hu personalment.

Bl-ghajjnuna ta' mekkanik kellhom jarmaw il-magna u meta hareg biha l-ewwel darba mill-lmsida, id-dghajsa waqqfet meta kien wasal hdejn il-lukanda *Excelsior*.

Irnexxielu jidhol lura b'magna l-ohra u mbaghad cempel lill-konvenut u l-mekkanik tieghu Martin Cassano u sabu li kien hemm bronzina mdawwra u dan meta fethu l-*crank case*. Lanqas ma kien sab pompa taz-zejt.

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-konvenut kien wieghdu li kien ser jaghtih magna gdida mill-konsenja li kellu tasallu fil-21 ta' Gunju, 2011, pero' qatt ma tah magna gdida, izda kien wahhal fl-attur li kien waddab xi frak jew hgieg fil-crank case izda dan ma kienx minnu u dan aktar minn hekk ghaliex il-kaxxa kienet maghluqa u kienet biss miftuha fejn kellha titpogga l-pompa.

L-attur ried ta' l-anqas mitejn lira Maltin u cioe' ekwivalenti ghal erba' mija u hamsa u sittin Ewro u sebgha u tmenin centezmu (€465.87) ghall-hlas tal-*cranks* u l-bronzini, izda peress li ma wasslux, kellu jiehu parir minghand avukat. Li jixtieq hu li jithallas ghal magna gdida li kellu jixtri u dina giet tiswa' elf lira Maltin (Lm1000) u cioe' ekwivalenti ghal mitejn, tlett mija u disgha u ghoxrin Ewro u sebgha u tletin centezmu (€2,329.37).

Ra x-xhieda tal-konvenut, li jispjega kif l-attur kien mar ma' huh u xtara minghandu magna Mercruiser 4.3 litres. L-attur kien mar ghandu ukoll mal-mekkanik tieghu biex jixtri parts biex isewwi l-magna li kellu, peress li beda jilmenta li kien qed jidhollu l-ilma.

Il-parts li kien akkwista kien "*short block*," pompa taz-zeit u gasket, biex ighalqu l-magna. Il-prezz kien ta' disa' mija u hamsin lira Maltin (Lm950) u cioe' ekwivalenti ghal elfejn, mitejn u tnax-il Ewro u disghin centezmu (€2,212.90).

Ighid li kien qal lill-attur li l-magna li kien ser jixtri kienet *short block*, u cioe' *reconditioned* u b'hekk kienet tigi tiswa' seba' mija u tmenin lira Maltin (Lm780) u cioe' ekwivalenti ghal elf, tmien mija u sittax-il Ewro u wiehed u disghin centezmu (€1,816.19) u li kieku xtara magna gdida kienet tigi tiswa' x sitt mitt lira Maltin (Lm600) u cioe' ekwivalenti ghal elf, tlet mija u sebgha u disghin Ewro u tnejn u sittin centezmu (€1,397.62) jew short block bi prezz ta' elfejn lira Maltin (Lm2,000) u cioe' ekwivalenti ghal erba' t'elef u tmienja u hamsin Ewro u hamsa u sebghin centezmu (€4,658.75).

Kopja Informali ta' Sentenza

Kien insista magghom li wara li tigi nstallata l-magna u jaghmlu l-ewwel *trial*, kellu jkun prezenti, izda m'ghamlux kuntatt mieghu u kien biss wara, li kkomunika mieghu l-attur biex jilmenta li l-magna kellha l-hsara.

Kien ispezzjona din il-magna ma' Tony Dalli, li huwa *surveyor* mal-*Malta Maritime Authority* u rrizultalu li l-magna kienet garbet il-hsara minhabba traskuragni tal-mekkanik li kien istallaha. Irrizulta li kien hemm frak tal-hadid flimkien mal-frak tas-*silicone* fil-pompa taz-zejt.

Ighid li l-attur kien hadu bl-herra u ma riedx li jsewwilhom l-hsara li kienet tammonta ghal hamsa u sebghin lira Maltin (Lm75) u cioe' ekwivalenti ghal mija u erbgha u sebghin Ewro u sebghin centezmu (€174.70) u minflok talbu magna gdida. Ma setax ighatihom magna gdida, peress li effettivament qatt ma kien bieghilhom magna gdida, izda *short block*.

Illi dan it-Tribunal innomina lill-Perit Tekniku Joseph Zammit sabiex jezamina l-magna mertu tal-kawza u jirrelata dwar hsarat li seta' kellha l-magna, li pprezenta r-rapport tieghu.

Ra l-atti u d-dokumenti esebiti.

Ra r-rapport tal-Perit Tekniku Joseph Zammit.

Ikkunsidra

L-attur qed jitlob li jigi rizarcit ghad-danni, ghaliex il-konvenut kien wieghdu li l-magna li kien xtara minghandu kienet wahda gdida, izda rrizultalu li ma kenitx gdida u inoltre kellha hafna difetti u nuqqasijiet li kkagunalu hsara fil-magna.

Il-konvenut jinsisti li kien avza' lill-attur li l-magna kienet *reconditioned*, izda l-attur jinsisti li dan ma kienx minnu. Minhabba dawn il-verzjonijiet kontrastanti, gie nominat Perit Tekniku Joseph Zammit li stabilixxa li l-magna Mercruiser V6 kienet *reconditioned short block* u cioe' ma kienitx wahda gdida.

Il-konvenut, fir-risposta tieghu ddeskriviha bhala "*long block*," izda mbaghad jidentifikaha bhala "*short block*" u ghalhekk lanqas huwa konsistenti fid-deposizzjoni tieghu.

Tant hu hekk, li l-attur jinsisti li kien talab lill-konvenut li ried magna gdida, meta nqalghu dawn il-hsarat u kien wieghdu li kien ser igiblu wahda, izda dan qatt ma sehh. Il-konvenut da parti tieghu jinsisti li ma kienx f'posizzjoni li jgiblu wahda gdida, meta l-attur qatt ma akkwista magna gdida. Izda l-verzjoni tieghu, hija kontradetta mix-xhieda ta' Martin Cassano u minn Joseph Sammut.

Dan it-Tribunal huwa aktar konvint, li dina l-magna ma kienitx wahda gdida, ghaliex fl-istes kliem tal-Perit Tekniku "...dina l-magna nstabet *rebored* u bil-*crank shaft* kollu skimjat u bir-*rebore* ta' 30 *oversize* u bil-*crankshaft* maqtugh ghal *bearings* bhala .5 u *main bearings* bhala *undersize*."

Illi, ghalhekk filwaqt li l-attur ikkonvinca lil dan it-Tribunal li l-ftehim kien dwar bejgh ta' magna gdida, l-konvenut ma rnexxielux jikkonvinci lil dan it-Tribunal li l-ftehim kien li jbiegh lill-attur wahda *reconditioned* u mhux wahda gdida..

Il-konvenut eccepixxa illi l-attur kien xtara minghandu mhux biss il-magna, izda pompa taz-zejt u *gasket set* u li dawn ma kellhom l-ebda difetti u mankamenti jew xi nuqqasijiet.

Minn ezami li ghamel il-Perit Tekniku sabiex jistabilixxi xi hsara kellha dina l-magna, kkonkluda illi, apparti li l-magna kienet wahda *reconditioned*, il-hsara li kien hemm fil-*crank shaft* giet ikkagunata minn "*nuqqas ta' pressa jew cirkolazzjoni ta' lubrifikant (zejt)*."

Il-Perit Tekniku, jkompli jispjega li l-hsara kienet rizultat "*ta' modifikazzjoni u fittjar tal-pompa taz-zejt, li hekk kif hadmet ghal ftit mumentanti wara li dina giet installata fuq id-dghajsa mill-ewwel garbet il-hsara.*"

Fil-fatt, l-attur jispjega kif malli hargu fuq il-bahar wara li biddel il-magna, d-dghajsa waqqfet hdejn l-lukanda Excelsior.

Irrizulta li l-hsara kienet fil-*crank shaft* u skond il-Perit Tekniku, dina l-hsara setghet biss giet ikkagunata b'nuqqas ta' senha u procedura, li magna bejn li kienet *reconditioned* u modifikata ma gietx imhaddma barra qabel ma giet uzata l-bahar. L-ostakolu li seta' kien hemm imhallat maz-zejt kien dak li seta' tqatta' mill-istess iggamjar li nstab fuq il-*crank shaft* u l-bearings tieghu, li l-aktar kien jikkonsisti f' *white metal*.

Fuq din il-konkluzzjoni, il-konvenut kellu l-istess interpretazzjoni, tant hu hekk li fix-xhieda tieghu jghid li l-problemi tal-*crank shaft* kienu kkagunati minn frak li nstab fil-magna, kif ukoll minhabba li kien insista maghhom li qabel ma johrogu bid-dghajsa, jkunu prezenti, izda l-attur qatt ma nfirmahx biex ikun prezenti.

Dan kollu isostni u jsahhah dak li kkonkluda l-Perit Tekniku, li dina l-magna ma kellhiex tintuza fil-bahar qabel ma nhaddmet barra. Pero' minn imkien mill-provi jirrizulta li giet ipprovata barra qabel ma giet installata fuq id-dghajsa. Huwa essenzjali, li meta magna tkun *reconditioned* u aktar u aktar meta jsiru modifikazzjonijiet, l-aktar fuq il-*lubrication system* taghha, li l-magna tinhaddem fuq barra biex jigi ttestjat l-pressjoni taz-zejt.

Huwa evidenti ghal dan it-Tribunal li l-attur ikkontribwixxa ghal dina l-hsara ukoll ghaliex minkejja li l-magna kienet wahda *reconditioned*, meta kellha tkun gdida, saru diversi modifikazzjonijiet fis-*short block* li kien akkwista meta armawha, ghaliex effettivament kien xtara l-istruttura tal-magna u l-parts bhala pompa taz-zejt u l-*gaskets*, li nstalla l-mekkanik tieghu u qatt ma giet ittestjata fuq l-art. L-attur u l-mekkanik li installa l-magna ma hadux konsiderazzjoni tal-fatt li kellhom jippruvaw il-magna qabel ma ddahhlet fil-bahar u dan m'ghamlux u dan per konsegwenza kkontribwixxa ghal-hsara fuq magna li diga' ma kienitx ta' kwalita' tajba, izda kellha n-nuqqasijiet taghha.

Kopja Informali ta' Sentenza

Ghal dawn il-motivi, t-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi fl-ewwel lok jiddikjara lill-konvenut responsabbli ghal ksur tal-obbligu kontrattwali li jfornixxi magna gdida lill-attur izda minflok ikkonsenja wahda *reconditioned*, jiddikjara inoltre li l-istess magna kienet diga' difettuza meta giet konsenjata, jiddikjara li l-attur ikkontribwixxa ghal hsara eventwali li grat kif spjegat fuq, jiddikjara li fil-fehma tieghu bbazata fuq il-konkluzjonijiet peritali, il-partijiet huwa responsabbli ghal-hsara li sofra l-attur fi kwoti ugwali u konsegwentement jilqa' t-talba attrici in parti billi jikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attur nofs is-sorta u cioe' is-somma ta' sitt mija seba' u sittin Lira maltin u hamsin centezmu (Lm667.50) u cioe' ekwivalenti ghal elf, hames mija u erbgha u hamsin Ewro u sitta u tmenin centezmu (€1,554.86). L-ispejjez tal-kawza ghandhom jinqassmu bin-nofs.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----